

Oponentský posudek magisterské diplomové práce Kristýny Dobiášové „Recepce a české překlady díla Pauline Réage, *Historie d’O (Příběh O)*“ (ÚTRL FF UK, Praha 2016)

Tématem předložené práce je problematika literárního díla *Příběh O* od Pauline Réageové (1954) ve francouzském a v českém prostředí a hodnocení jeho českých překladů. Práce v rozsahu 100 stran má dvě části (literárně-přehledovou a empirickou), doplněna je přílohou s úryvky originálu a českých překladů (Lucie Erbenové z r. 1991 a Matěje Turka z r. 2005 a 2013).

V první části práce se diplomantka zaměřuje na samotné literární dílo *Histoire d’O* (jeho děj, strukturu, výstavbu). Charakteristika díla je citlivě propojována s okolnostmi a peripetiemi jeho vzniku. Přihlíží k dobovému literárnímu kontextu a vhodně kombinuje citace čerpané přímo z textu *Histoire d’O* s poznatky vycházejícími z uvedených zdrojů. Téma, o němž není jednoduché psát (v tomto se před diplomantkou skláním), je zde zpracováno co možná nejdůkladněji a místy čtenářsky působivě. Oceňuji celou kapitolu věnovanou recepci ve Francii do konce 20. století (v níž je předchozí analýza ještě průběžně „dotahována“ na vyšší roviny) a zasazení díla Réageové do vývoje francouzské literatury (s. 27–38). Výčet autorů erotických románů tak, jak je uveden na s. 29 a v němž figurují jména jako Molière, Corneille, Jean de la Fontaine, Montesquieu, Baudelaire, Verlaine, Sartre, Camus a další, však může v povšechné, nekonkrétní formě, působit matoucím dojmem. Možná by stačilo nahradit pojem „erotický román“ méně škatulkujícím označením. S prezentací úvah o vztahu analyzovaného díla k libertinskému románu souhlasím a s potěšením jsem zaznamenala i zmínku o románu *Obraz* od „Jeana de Berg“ (str. 28). Chválím práci s odbornou literaturou. Škoda jen, že není zmíněna i Violette Leducová (jež „psala o sexu způsobem, který z Padesáti odstínů šedi činí dětskou příručku“...). Této části práce nemám co vytknout, snad jen pravopis jména spisovatele Mandiarguesa, jež se v předložené studii objevuje pětkrát, pokaždé v jiném tvaru (s. 15, 27, 31, 39, 51), dále „překlep“ v nadpise 2.5.1 (s. 37) týkající se skloňování slova „dílo“ a pár interpunkčních znamének. K této části je však třeba ještě dodat, že prokazuje autorčinu schopnost vytvořit pomocí excerptce odborné literatury pečlivě zpracovaný odborný text.

To ostatně platí i pro druhou, empirickou část, jež tvoří těžiště této diplomové práce a soustředí se na české překlady *Příběhu O*. Se zájmem jsem si přečetla poznatky týkající se vydání a recepce *Příběhu O* v češtině a konstatuji, že způsob uchopení srovnávací translátologické analýzy originálu a jeho českých překladů si zaslouží uznání. Metodologické východisko diplomantka postavila – pro mne překvapivě – z velké části na modelu Nordové, což se ve způsobu, jakým ho aplikuje, ukázalo funkční. Uchopení analýzy v návaznosti na všechny předchozí poznatky o originálu umožnilo objektivní pohled na české překlady a má dostačující výpovědní hodnotu. Strategie práce s výborně zvolenými úryvky je vhodná platforma pro prezentaci dílčích řešení v širším kontextu a nezavdává podnět k pochybnostem o objektivitě jejich posuzování. Přidanou hodnotu představují vlastní řešení, jež diplomantka nabízí jako další variantu překladu, v níž vědomě zohledňuje veškeré poznatky vyplývající z analýzy a informací o originálu. Právě tento rozměr úspěšně dotváří pohled na francouzské literární dílo a rozkrývá úskalí práce překladatele literárních textů. S dílčími i obecnými závěry, které diplomantka předkládá, mohu souhlasit. Ráda bych také podtrhla citlivost a kultivovanost při popisování jazykových jevů originálu a posuzování řešení obou českých překladatelů. (Své připomínky čistě formálního rázu jako chybný přepis jména, spisovatele Philippa Djiana na s. 40 a bizarní „krátké spojení“ na konci s. 41 – „Nejsvobodnější byl v této oblasti prostý lid. Vzorem tehdejší tvorby byl Markýz de Sade a prostředí nevěstince“ – považuji za podružné a uvádím je proto v závorce.)

Předloženou práci považuji za velmi užitečnou z více důvodů: v první řadě bych chtěla ocenit diplomantku za její odvahu pracovat s textem tohoto typu (se „sodomasochistickým románem“), dále za to, že nabízí nejen zajímavý příspěvek k dějinám překladu a otázkám recepce kontroverzního díla francouzské literatury v české kultuře, ale i motivující inspiraci pro adepty uměleckého překladu.

Magisterskou diplomovou práci Kristýny Dobiášové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji **výborně**.

V Praze 8. 9. 2016

PhDr. Šárka Belisová